

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 24CoP/28/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8323200790
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 07. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eliška Har Tzvi
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2024:8323200790.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Elišky Har Tzvi a členov senátu JUDr. Antónie Kandravej a Mgr. Miloša Koleka v právnej veci starostlivosti súdu o maloleté deti: X. O., nar. XX.XX.XXXX, Y. O., nar. XX.XX.XXXX a L. O., nar. XX.XX.XXXX, zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Humenné, za účasti otca D. O., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom, P. XX, M. a za účasti starých rodičov: L. Y., nar. XX.XX.XXXX a P. Y., nar. XX.XX.XXXX, obaja bytom O. XX, M., o návrhu matky L. Y., nar. XX.XX.XXXX, bytom O. XX, M., právne zastúpenej JUDr. Janou Šepelovou, advokátkou, Nám. Slobody 25, Humenné, na úpravu práv a povinností rodičov k maloletým deťom, o odvolaní otca proti rozsudku Okresného súdu Humenné, č. k. 8P/80/2023-71 z 3.11.2023, takto

rozhodol:

- Potvrďuje rozsudok vo výroku III. a V.
- Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

- Predmetom konania je úprava práv a povinností rodičov voči mal. deťom Y., X. a L. O..
- Okresný súd Humenné ako súd prvej inštancie (ďalej aj ako „súd“) napadnutým rozsudkom rozhodol cit.:
- „I. Súd zveruje maloletú X. O., nar. XX.X.XXXX, maloletého Y. O., nar. XX.X.XXXX a maloletú L. O., nar. X.X.XXXX do spoločnej náhradnej osobnej starostlivosti L. Y., nar. X.X.XXXX a P. Y., nar. X.XX.XXXX, ktorí budú zabezpečovať osobnú starostlivosť o maloleté deti v rovnakom rozsahu, v akom ju zabezpečujú rodičia. Právo zastupovať maloleté deti majú iba v bežných veciach.
- II. Matku zaväzuje súd prispievať na výživu deťom v rozsahu po 50,- eur mesačne na každé maloleté dieťa, ktoré bude poukazovať na účet úradu práce, sociálnych vecí a rodiny vždy do 15. dňa v mesiaci počnúc právoplatnosťou rozhodnutia.
- III. Otca zaväzuje prispievať na výživu deťom, na výživu maloletej X. sumou po 80,- eur mesačne, Y. sumou po 70,- eur mesačne a na výživu L. sumou po 60,- eur mesačne, ktoré bude poukazovať na účet úradu práce, sociálnych vecí a rodiny vždy do 15. dňa v mesiaci počnúc právoplatnosťou rozhodnutia.
- IV. Otec je oprávnený sa s deťmi stretávať trikrát v týždni tak, že deň a čas stretnutia oznámi deň vopred.
- V. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov tohto konania.“
3. Na základe vykonaného dokazovania mal za preukázané, že maloleté deti žijú v súčasnosti v spoločnej domácnosti s matkou a starými rodičmi, ktorí im spoločne zabezpečujú potrebnú starostlivosť.

Matka má psychické problémy, v spise sa nachádza prepúšťacia správa z F. nemocnice P., n.o., z ktorej vyplýva, že bola v nemocnici hospitalizovaná od 19.04.2023 do 13.06.2023. V konaní bolo zistené, že sama nie je schopná postarať sa o deti, o deti sa starajú najmä jej rodičia, ktorým ona pomáha. Na základe uvedených skutočností súd rozhodol tak, že zveril maloleté deti do náhradnej osobnej starostlivosti starých rodičov, ktorí im túto starostlivosť dlhodobo aj reálne zabezpečujú. Otec maloletých detí žije spolu so svojimi rodičmi a na výživu detí neprispieva. Súd nevyhovel jeho návrhu na zverenie maloletého Y. do striedavej osobnej starostlivosti, nakoľko doteraz starostlivosť o maloletého reálne nezabezpečoval, výživné pre maloleté deti neplatil, navštevoval ich nepravidelne a rozdelenie súrodencov by ani nebolo v ich záujme, nakoľko je potrebné, aby sa medzi deťmi súrodenecký vzťah upevňoval a rozvíjal.

4. Keďže otec sa o maloleté deti osobne nestará, nezabezpečuje ich potreby a matke v plnohodnotnej starostlivosti bráni jej zdravotný stav, súd zveril maloleté deti do náhradnej osobnej starostlivosti starých rodičov, ktorým úrad práce bude mesačne vyplácať príspevok dieťaťu zverenému do náhradnej osobnej starostlivosti a aj príspevok náhradnému rodičovi, okrem jednorazových príspevkov. Rodičia majú k deťom zákonnú vyživovaciu povinnosť, ktorú nemôžu v celom rozsahu prenášať na starých rodičov a ani na štát. Matka je na rodičovskej dovolenke a poberá rodičovský príspevok, otec je dlhodobo nezamestnaný a pracuje len na základe dohody o pracovnej činnosti. Otec neuviedol žiadne zdravotné obmedzenia, ktoré by mu bránili riadne sa zamestnať a dosahovať príjem, o ktorý by sa mal snažiť už aj z dôvodu, že má vyživovaciu povinnosť k štyrom maloletým deťom a kompenzovať deťom to, že im neposkytuje osobnú starostlivosť. Súd vychádza z toho, že otec je schopný dosiahnuť príjem aspoň vo výške minimálnej mzdy, ktorá je v roku 2023 v čistom vo výške cca 570,- eur a spolu s daňovým bonusom je schopný dosiahnuť príjem minimálne vo výške 800,- eur mesačne.

5. Proti výroku, ktorým súd určil výživné otcovi podal odvolanie otec mal. detí. Má za to, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci. Napadnutý rozsudok sa nezakladá na úplnom zistení skutkového stavu veci, súd prvej inštancie nesprávne vypočítal, posúdil a vyhodnotil príjmy otca maloletých detí. Súd prvej inštancie na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam. Navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok vo výroku o výživnom zmenil a zaviazal otca prispievať na výživné maloletej X. sumou 50€ mesačne, na maloletého Y. prispievať výživné sumou 40 € a maloletej L. v sume 30€ mesačne. Poukázal na to, že v konaní predložil dohodu o pracovnej činnosti, z ktorej vyplýva, že je zamestnaný a jeho príjem je vo výške 200€. Otec si nemôže uplatniť daňový bonus na maloleté deti a to z dôvodu, že zákon o dani z príjmov neumožňuje daňový bonus rodičovi na dieťa, ktoré s ním nebýva v jednej domácnosti. Ďalej uviedol, že má ešte vyživovaciu povinnosť na štvrté dieťa, na ktoré mesačne posielala peniaze.

6. Kolízny opatrovník vo svojom písomnom vyjadrení k odvolaniu otca navrhol rozsudok ako vecne správny potvrdiť. Poukázal na to, že otec na výživu mal. detí neprispieva, s deťmi sa nestretáva.

7. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) ako súd odvolací po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku, ďalej len „CSP“), oprávneným subjektom - účastníkom konania, v ktorého neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 355 ods. 2 v spojení s § 357 písm. d/, g/ CSP) po skonštatovaní, že podané odvolanie má zákonné náležitosti (§ 127 a § 363 CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 329 ods. 1 CSP), keď deň vyhlásenia rozsudku bol zverejnený minimálne 5 dní vopred na úradnej tabuli súdu a v elektronickej podobe na webovej stránke súdu v ten istý deň, ako sa vyvesil na úradnej tabuli a dospel k záveru, že odvolanie otca nie je dôvodné.

8. Súd prvej inštancie vo vzťahu k výroku III. rozsudku uviedol skutkový stav, z ktorého vychádzal a z tohto skutkového stavu vychádza aj odvolací súd bez toho, aby tento skutkový stav opätovne uvádzal vo svojom rozhodnutí. Rovnako odvolací súd neopakuje právne závery, ktoré uviedol súd prvej inštancie vo svojom rozhodnutí. Podľa ustálenej rozhodovacej praxe „Konanie pred súdom prvej inštancie a pred odvolacím súdom tvorí jeden celok a určujúca spätosť rozsudku odvolacieho súdu s potvrdzujúcim rozsudkom vytvára ich organickú jednotu. Ak odvolací súd v plnom rozsahu odkáže na relevantné skutkové zistenia a stručne zhrnie právne posúdenie veci, rozhodnutie odvolacieho súdu v sebe tak zahŕňa po obsahovej stránke aj odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie“ (uznesenie NS SR sp. Zn. 5Obdo/98/2018 zo dňa 29.1.2020). „Odôvodnenia rozhodnutí prvostupňového a odvolacieho

súdu nemožno posudzovať izolovane, pretože prvostupňové a odvolacie konanie z hľadiska predmetu konania tvoria jeden celok“ (ÚS SR vo veciach II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08).

9. Podľa názoru odvolacieho súdu, súd prvej inštancie v dostatočnom rozsahu zistil skutočný stav veci, vyvodil z neho tomu prislúchajúce skutkové závery a vec správne právne posúdil. Uplatnené odvolacie dôvody nenašli v rozhodnutí odvolacieho súdu svoje opodstatnenie. Napadnutý rozsudok považuje odvolací súd za vecne správny, jeho správnosť argumentuje nasledovne.

10. Z obsahu preskúmaného spisu je zrejmé, že otec mal. detí dosahuje príjem na základe Dohody o pracovnej činnosti u zamestnávateľa X. H. a Q. zariadení M. na pracovnej pozícii brúsenie korčúľ na stredisku N. Q. v rozsahu 10 hodín týždenne za odmenu 5 Eur/h.

11. Pre určenie výšky vyživovacej povinnosti na dieťa sú rozhodujúce reálne zárobkové možnosti a schopnosti každého z rodičov, ktoré sú dané nielen ich subjektívnymi vlastnosťami (fyzickou zdatnosťou, pracovnými skúsenosťami, vzdelaním a pod.), ale aj okolnosťami objektívneho charakteru (existenciou pracovných príležitostí), primeraných daným schopnostiam, resp. vlastnostiam rodičov.

12. V preskúmanej veci bolo ustálené, že otec mal. detí je vyučený murár, nemá žiadne zdravotné obmedzenia, ktoré by mu bránili v jeho schopnosti pracovať a dosahovať príjem. Povinnosť zabezpečiť výživu mal. deťom, ktoré sú odkázané na výživu zo strany rodičov je jednou za najdôležitejších rodičovských, ale aj ľudských povinností a rodič, ktorý má vyživovaciu povinnosť voči mal. deťom má vyvinúť maximálne úsilie, aby túto vyživovaciu povinnosť dokázal zabezpečiť.

13. Súd vyhodnotil, že je v možnostiach a schopnostiach otca dosahovať príjem vo vyššej výške, než v tej, ktorú reálne dosahuje. Otec je vyučený murár a niet objektívneho dôvodu, pre ktorý by nemohol pracovať na plný úväzok v odbore, ktorý ovláda. Odvolací súd nad rámec úvah súdu prvej inštancie dáva do pozornosti, že ako to vyplýva z verejne dostupných zdrojov, priemerný plat na pozícii murár v oblasti M. je 1.430 Eur (1.003 Eur v čistom) mesačne (zdroj: www.platy.sk). Hoci je potrebné dať za pravdu otcovi, že daňový bonus si nemôže uplatniť, je to bez vplyvu na správnosť záveru súdu prvej inštancie o tom, že je v jeho možnostiach a schopnostiach návrh na zníženie výživného ako nedôvodný s poukazom na to, že je v možnostiach a schopnostiach navrhovateľa dosahovať príjem minimálne vo výške 800 Eur mesačne v čistom.

14. Otec ďalej vo svojom odvolaní namieta, že súd nezohľadnil jeho ďalšiu vyživovaciu povinnosť. Odvolací súd vo svojej rozhodovacej činnosti už dlhšiu dobu pre účely kvantifikácie výživného aplikuje tzv. tabuľky výživného. Aplikácia tabuľkového výživného do určitej miery zovšeobecňuje právne veci určovania výživného a zároveň nastoľuje v rozhodovacej činnosti právnu istotu. Za jeho výhodu považuje odvolací súd kategorizáciu detí podľa veku, pričom jednotlivé vekové kategórie dostatočne zohľadňujú fyzický aj spoločenský vývin dieťaťa, tiež prechod v rámci stupňov školskej dochádzky. Pre konkretizáciu výšky výživného vzal odvolací súd podporné do úvahy materiál Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky - Metodika pre výpočet výživného rodičov k deťom tzv. tabuľkové výživné, ktoré je uverejnené na <https://www.justice.gov.sk/agenda-ministerstva/rodinnopravna-agenda/>. V kontexte uplatnených odvolacích námietok odvolací súd uvádza, že tabuľkové výživné je prostriedkom štandardizácie rozhodovacej činnosti súdov, vždy však len s odporúčacím charakterom. Jeho vytvorenie je vo svojej podstate analýzou rozhodovacej činnosti v obdobných skutkových okolnostiach. Zákonná úprava pre aplikáciu tabuľkového výživného nie je dôvodná, keďže nemá záväzný charakter, zároveň nahrádza aktivitu, ktorú by inak musel vykonať odvolací súd, aby nastolil princíp právnej istoty a zabezpečil vo svojej rozhodovacej činnosti, že v skutkovo obdobných veciach nebude rozhodované rozdielne. Životnej etape dieťaťa predškolský vek, veku dieťaťa 0 - 5 rokov (Y., L.) prislúcha pri existencii štyroch vyživovacích povinností štandardne suma 8% čistého príjmu povinného rodiča a životnej etape prvý stupeň ZŠ, veku dieťaťa 6 - 9 rokov (X.) suma 10% čistého príjmu povinného rodiča pri existencii štyroch vyživovacích povinností. Pri ustálenom príjme otca vo výške 800 eur (vychádzajúc z jeho možnosti a schopnosti) predstavuje súdom určené výživné na mal. X. 10 % na mal. Y. 8% a na mal. L. 7% čistého príjmu otca, čo zodpovedá výške výživného určeného rozhodnutiami súdov aj v iných prípadoch.

15. Ani iné odvolacie námietky nemali vplyv na správnosť záverov súdu prvej inštancie. Z tohto dôvodu odvolací súd potvrdil napadnutý rozsudok v jeho napadnutých častiach ako vecne správny postupom vyplývajúcim z ust. § 387 ods. 1 CSP v spojení s ust. § 2 ods. 1 CMP.

16. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 52 CMP tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania. V preskúmvanej veci odvolací súd súčasne nevzhliadol také okolnosti, ktoré by dôvodili priznať náhradu trov konania niektorému z účastníkov podľa § 55 CMP.

17. Rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu v pomere hlasov 3 : 0 (§ 3 ods. 9 zákona číslo 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov § 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustné odvolanie.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ má právo zvoliť si advokáta a možnosť obrátiť sa na Centrum právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP).

Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva (§ 125 ods. 2 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Podľa § 376 ods. 1 CMP v spojení s § 370 ods. 1 CMP ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľný exekučný titul, ktorým bola upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému, môže oprávnený podať návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia.

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, ktorým bola upravená vyživovacia povinnosť, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok).